

En anklageskrift

Vem dödade min far är en anklageskrift. Den för tankarna osökt till **Émile Zolas** berömda artikel *J'accuse* från 1898 där han i samband med Dreyfusaffären avtäckte rättsrötan i Frankrike, vände sig till den franska presidenten och utmanade makten, rättsapparaten och den högsta politiska ledningen. Det krävde mod och civilkurage.

***Vem dödade min far* är 80 modiga** sidor, skrivna i raseri mot franska staten och de styrande i samhället, de som bär ansvar för att människor bryts ner av fattigdom och utanförskap.

Édouard Louis berättar om sin far som vid knappa femtio år inte längre kan gå eller andas utan hjälp. Staten har dragit in subventioneringen av hans läkemedel och sänkt hans socialbidrag. Samtidigt har man infört en skattesänkning för Frankrikes mest förmögna. "Han (Macron) anser att de fattigaste är för rika och de rika inte är rika nog. Hans regering hävdar att fem euro är lika med ingenting. De vet inte. Emmanuel Macron tar maten ur munnen på dig".

Det finns inget frågetecken i titeln på boken. Édouard Louis vet svaret. Här anklagas namngivna enskilda politiker för att ha förstört hans fars liv och skapat en fattigdom som dödar.

Boken beskriver en uppväxt fylld av våld, smärta och förnedring med en stark skärpa. Den är ett skrik av vrede och förtvivlan över den styrande elit som gradvis försämrar villkoren för arbetare och fattiga. Det är en beundransvärd skildring av ett samhälle där vissa delar av befolkningen ständigt exponeras för en alltför tidig död, dålig hälsa och socialt utanförskap. Det är en attack mot klassamhället.

"Du föddes i en familj med sex eller sju barn. Din far arbetade på fabriken, din mor var hemma. De hade aldrig upplevt annat än fattigdom. Det är nästan det enda jag har att

säga om din barndom”.

Boken utspelar sig i en icke lönsam trakt i norra Frankrike. Männen super och slåss. De unga drogar och stjälar. Våld och övergrepp finns överallt. I skolan slutar man vid 14 – 15 års ålder. Flickorna för att de blir gravida, pojkarna för att det är omanligt att studera. Rasismen, homofobin och kvinnofientligheten är allestädes närvarande.

”Ditt liv har varit en negativ tillvaro, mot din vilja, och faktisk till nackdel för dig. Du har inte haft pengar, du har inte kunnat studera, du har inte kunnat resa, du har inte kunnat förverkliga dina drömmar. Sanningen om ditt liv kan bara uttryckas med negationer”.

Det är berättelsen om ett liv men också lika mycket om ett samhälle. Den råkar utspela sig i Frankrike men den reser några av västvärldens viktigaste frågor; om klass och utanförskap, om stad och landsbygd. Det handlar om utsatthet och överlevnad, om arbetares villkor och om pengar, eller snarare avsaknaden av pengar. Om ett liv på skuggsidan.

Édouard Louis sätter fingret på de mänskliga konsekvenserna av ett samhälle som har vänt ryggen åt de svagaste.

Boken fick också den svenske skribenten Patrik Lundberg att tänka på sin egen mamma i Sölvesborg. En ensamstående, deltidsarbetande, socialdemokrat som hela sitt liv kämpade för att hennes barn skulle klara sig bättre än hon själv och som gick en alltför tidig död till mötes. Läs gärna hans hyllade artikel ”Vem dödade min mor?”

Heléne Nellvik

Vem dödade min far (Qui a tué mon père)

Édouard Louis

Wahlström & Widstrand